

Ö fädens spår~ för framfids segrar.

EN GUIDE FÖR DIG SOM ARBETAR
MED VASALOPPET

Du är Vasaloppet.

Den här presentationen har vi tagit fram för dig och alla andra som är Vasaloppet. Oavsett om du är deltagare, medarbetare, funktionär eller sponsor så är det genom ditt arbete som Vasaloppstraditionen lever vidare. Med din insats och din röst sprids budskapet om Vasaloppet vidare ut i världen så att nya generationer kan få uppleva glädjen att röra på sig.

En del av traditionen

Traditionen att arrangera Vasalopp är över hundra år gammal. Kunskapen och berättelsen om Vasaloppet förs vidare från en generation till en annan, från en

person till en annan. Utan dina föregångare hade du aldrig kunnat göra det jobb som du gör idag. Utan din insats kommer vi inte kunna fortsätta skapa världens bästa idrottsarrangemang i framtiden. Tillsammans gör vi det möjligt.

Spåret till nästa hundra år

Se den här presentationen som ett verktyg eller kompass som håller riktning mot de kommande hundra åren. Det här är vår gemensamma berättelse. Rätt använd hjälper den till att förvalta och utveckla Vasaloppet till kommande generationer.

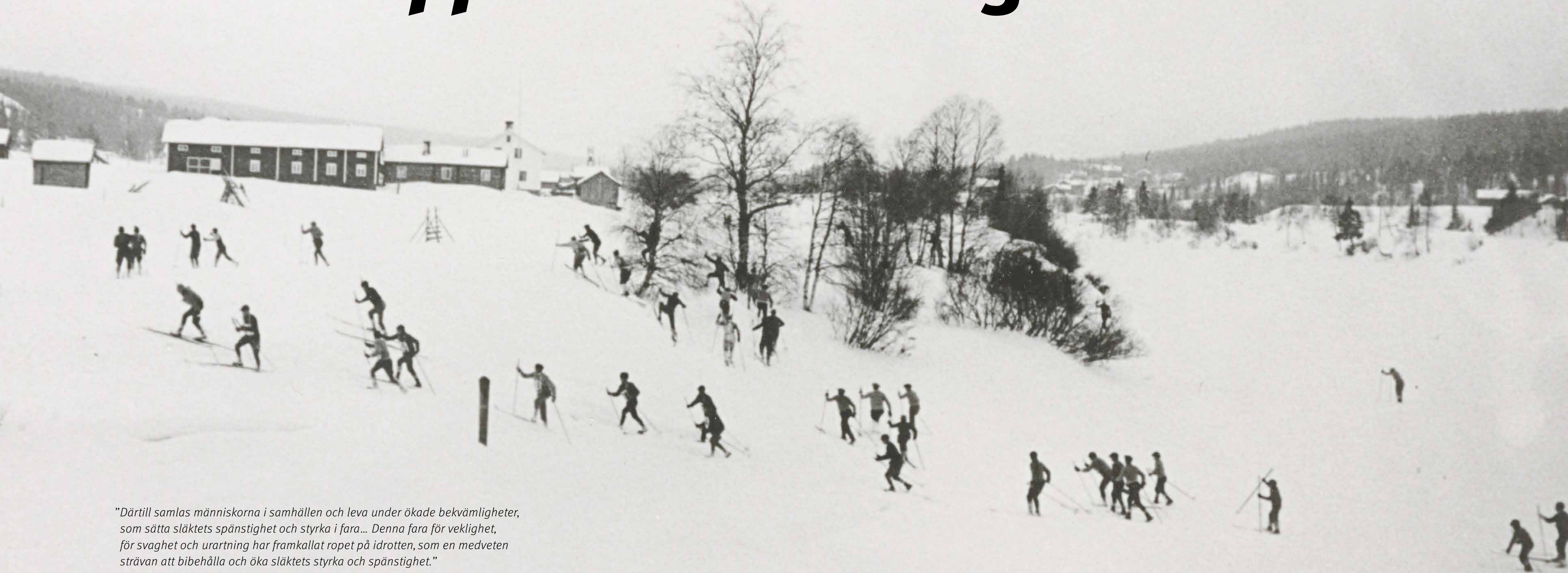

Varför finns Vasaloppet? Vilket är vårt egentliga syfte? Vår verksamhet har sedan 1922 satt Sverige i rörelse.
Allt vi gör, från lopputveckling till sponsorsarbeten och kommunikation, ska stämmas av mot syftet.
Bidrar den planerade aktiviteten, det inledda samarbetet eller den tänkta förbättringen till att sätta människor i rörelse?
Om svaret är ja, så är det rätt väg att gå.

Vasaloppet sätter Sverige i rörelse.

”Därtill samlas människorna i samhällen och leva under ökade bekvämligheter, som sätta släktets spänstighet och styrka i fara... Denna fara för veklighet, för svaghet och urartning har framkallat ropet på idrotten, som en medveten strävan att bibehålla och öka släktets styrka och spänstighet.”

Anders Pers, initiativtagare till Vasaloppet

Vasaloppets vinnare.

Vasaloppet är en helt ideell verksamhet. Vi består av människor från klubbar och föreningar som varje säsong går samman för att hjälpa andra att komma i rörelse. Vi älskar våra dicipliner och vill inget hellre än att världen ska bli inspirerad till att cykla, springa och skida till Mora.

Under arrangemangen lär vi unga och gamla att samarbeta, sätta upp gemensamma mål och arbeta för att nå dem tillsammans. Vi skapar en världsunik sammanhållning och gemenskap över generationsgränserna som även kommer vardagslivet till nytta.

Överskottet från Vasaloppets arrangemang går tillbaka till föreningslivet så att fler får möjlighet att träna och må bra tillsammans. Vasaloppet bidrar dessutom med stora turist-intäkter till Vasaloppskommunerna Mora, Malung-Sälen och Älvdalen.

Den kultur vi skapat tillsammans i över 100 år är helt unik för vår bygd och något vi ska vara rädda om och vårda väl.

VASALOPPET I SIFFROR

Vår verksamhet genererar årligen upp emot 25 miljoner kronor till Idrottssverige genom ersättningar till funktionärs- och ägarföreningarna samt förbundsavgifter till svenska skid- och cykelförbunden. Vasaloppskommunerna får dessutom 400 miljoner kronor i turistintäkter.

85 000 DELTAGARE PER ÅR

4 000 FUNKTIONÄRER

900 MARKÄGARE

13 INTERNATIONELLA TV-SÄNDNINGAR

Arvet vi förvaltar.

1920

Startskottet 1922.

Anders Pers väcker tanken om ett nationellt skidlopp 1922. Samma år arrangerar IFK Mora Vasaloppet och 119 åkare kommer till start. Först att anmäla sig är Carl Emmanuel Berg från IF Göta i Karlstad. Vinner gör Ernst Alm från IFK Norsjö. Under 1920-talet ser vi både den första kvinnan och det första försöket till delad seger. Och det är också nu som Radiotjänst börjar direktsända från loppet.

1930

Hemmaseger och inställda lopp på 1930-talet.

Det dröjer ända fram till 1931 innan IFK Mora lyckas ta hem första segern. Hemmasonen Anders Ström spurtar förbi tvåan och vinner med endast sju sekunder. Året efter måste loppet ställas in på grund av snöbrist. Under 1930-talet sviktar intresset för Vasaloppet och man tvingas ställa in ytterligare ett lopp då endast 17 personer anmält sig. När man flyttar spåret från väg till terräng ökar intresset igen.

1940

1940-talet tillhör Mora-Nisse.

Eftersom det är krig i Europa funderar man på att ställa in Vasaloppet 1940. Till slut bestämmer man sig ändå för att köra och slår deltagarrekor. Nils Karlsson, mer känd som Mora-Nisse, kör sitt första lopp 1943 och vinner. En bedrift som han upprepar 1945, 1946, 1947, 1948 och 1949.

1950

1950-talet. Vasaloppet är här för att stanna.

Under 1950-talet passerar deltagarantalet tusenstrecket. Mora-Nisse fortsätter sitt segertåg 1950, 1951 och 1953. Hemmasonen vinner totalt nio gånger, innan den första utländska segern kommer genom finländaren Pekka Kuvaja år 1954.

1960

1960-talets succéår. Motionsintresset växer i Sverige.

För att alla ska få plats flyttas starten från Sälens by till Berga by. Det är också nu Vasaloppet får sitt stora internationella genombrott. Fem av segrarna kommer från andra länder än Sverige. För att möta det ökade intresset tillkommer Öppet Spår 1979.

1970

1970-tal. Och hela världen hittar till Vasaloppet.

För första gången står över 10 000 deltagare på starten i Berga by. Det är också nu Vasaloppet får sitt stora internationella genombrott. Fem av segrarna kommer från andra länder än Sverige. För att möta det ökade intresset tillkommer Öppet Spår 1979.

1980

Förändringarnas 1980-tal.

Det blir åter tillåtet för kvinnor att köra Vasaloppet. Dessutom har Tjeivasan premiär och lockar 1 550 deltagare redan Vasaloppet får sitt stora internationella genombrott. Fem av segrarna kommer från andra länder än Sverige. För att möta det ökade intresset tillkommer Öppet Spår 1979.

1990

Det snöfattiga 1990-talet.

Decenniet får en dålig start. Snöbristen gör att Tjeivasan, Öppet Spår och Vasaloppet måste ställas in 1990. De snöfattiga vintrarna ger en liten nedgång i intresset. Men det stiger igen och Jan Ottosson från Åsarna IK blir den stora vinnaren. Sammanlagt vinner han fyra gånger. Kortvasan och Halvasan körs för första gången och damerna får en officiell tävlingsklass i Vasaloppet.

2000

På skidor och cykel in i 2000-talet.

Skejtvasan, Stafettvasan, Ungdomsvasan och en alldeles egen snöfabrik i Oxberg. Vasaloppet tar också över Vasastafetten, loppet där tio-mannalag springer sträckan Sälen till Mora. Sommaren 2009 körs Cykelvasan för första gången. Vinner gör Matthias Wengelin från Cykloteket RT och Hanna Bergman från Falu CK.

2010

Året runt i Vasaloppsarenan under 2010-talet.

Vita vintrar och svenska skidframgångar gör att Vasaloppets vintervecka lockar fler än 50 000 anmälda varje år. Sommarveckan blir på kort tid en succé och Cykelvasans 9 000 startplatser är slut redan inom 48 timmar. Vasaloppsarenan inspirerar till aktivitet året runt.

2020

Pandemin Covid-19 lamslår världen under decenniets första år.

Vasaloppet tvingas hitta nya lösningar för att kunna genomföra sina arrangemang. Med ny teknik blir det möjligt att genomföra sommararrangemang och vinterarrangemang på plats i Vasaloppsarenan. 2022 är det så dags att fira 100 år i faders spår med Jubileumsvasan – åk Vasaloppet som om det vore 1922 igen.

Ställ in kompassen mot 2027.

Vasaloppet arbetar mot tre stora gemensamma mål som är nödvändiga för fortsatt framgång.

Målen berör alla oss som på ett eller annat sätt är engagerade i Vasaloppet.

Minst 90 000 deltagare som tränar inför våra lopp.

Vårt mål är minst 90 000 anmälda deltagare varje år som tränar för att genomföra våra lopp. Men vår förhoppning är att vi ska sätta dubbelt så många i rörelse, människor som tränar med drömmen om att en gång springa, cykla eller åka ett vasalopp. Dessutom arbetar vi aktivt för att kvinnorna ska bli lika många som männen och att sommarens arrangemang ska bli lika populära som vinterns.

Sätta arbetsplatser i rörelse med riktning mot Vasaloppet.

Många människor lever ett stillasittande liv. Vi tror att en väg till rörelse går via arbetsplatsernas friskvårdssatsningar. Vi behöver sänka trösklarna för företag och organisationer så att det blir roligare att träna på hemmaplan och smidigare att delta i våra arrangemang.

Förbättrad upplevelse före, under och efter.

Vasaloppet får alltid höga betyg från deltagarna. Men det finns fortfarande stora hinder som gör det svårt för ovana deltagare att ta steget till Dalarna. Vi behöver göra allt från anmälningsförfarande till paketering och tjänster anpassade efter varje deltagares behov. Med rätt tjänster kan vi sätta fler i rörelse.

Upphovsman till den välkända devisen är Gustaf Ankarcrona, hembygdsvårdare från Leksand.
Devisen kom till 1923 och målades på väv av konstnären Anders Otter från Morkarlby.
Än idag lever vi efter devisen när vi sätter Sverige i rörelse.

Det handlar mer om skidor, cykel och löpning än om vinter och sommar.

Vasaloppet är tre helt olika idrotter där deltagarna lever efter olika årshjul. Genom att anpassa oss efter varje idrotts unika behov kan vi nå ut till fler deltagare med rätt information och erbjudanden. Årshjulen påverkar såväl anmälan till lopp och deltagarnas förberedelser inför lopp som vår kommunikation med deltagarna.

Vad är Vasaloppskvalitet?

När värdeorden upplevelse, tradition och utmaning kombineras uppstår det vi brukar kalla Vasaloppskvalitet. Ibland är det mer av någon och mindre av andra, men när dessa tre beståndsdelar finns med, ja då lyckas vi som bäst!

Se det som en checklista. Något som vi alltid ska ha med i allt arbete vi gör från lopp- och produktutveckling till sponsorsamarbeten.

Upplevelsen i naturen är en viktig del av Vasaloppets själ. Oavsett om aktiviteten sker hemma eller på plats i Vasaloppsarenan. Våra evenemangsveckor är alltid en uppskattad folkfest. Det är också en upplevelse att arbeta som funktionär eller vara sponsor till Vasaloppet. Ingen annanstans finns den gemenskap och känsla av att göra något stort och viktigt tillsammans.

Traditionen kan ingen ta ifrån oss. Vasaloppet är en ideell verksamhet grundad 1922 till minne av Gustav Vasas flykt från dansken, spåret följer Vasaloppets ursprungliga sträckning och i all utveckling tar vi alltid hänsyn till traditionen. Det betyder också att vi som organisation siktar högt och mot framtiden, men behåller fötterna på jorden. Vi testar och utvärderar innan vi löper linan fullt ut.

Utmaningen i Vasaloppet handlar mycket om att sätta träningsmål och -drömmar. Varje deltagare har sina egna. Många siktar mot målet i Mora, alla söker en bättre hälsa. Men utmaningen är något som vi även kan anamma i professionella samarbeten och internt i vårt eget arbete. Spänna bågen lite extra, våga förbättra och ta nya kliv för att utveckla Vasaloppet.

Hur skapar vi Vasaloppskvalitet?

Om du inte hört talas om det, så kommer du snart att göra det. Vasaloppskvalitet är ett begrepp som lever inom den stora Vasaloppsorganisationen och som andra arrangörer önskar att de hade. Men vad betyder det egentligen?

Innovation och entreprenörskap ligger i bygdens anda sedan århundraden tillbaka. Det är på samma vilja och driftighet som vi har byggt och än idag bygger Vasaloppet.

Men vad är Vasaloppskvalitet? Hur skapar vi världens bästa arrangemang, den förebild som internationella lopparrangörer väljer att besöka för att lära sig mer och bli bättre?

Vasaloppskvalitet är en slags livsfilosofi där vi är stolta över traditionen samtidigt som vi blickar framåt och skapar innovation i det lilla och det stora. Vi har ju det till och med i vår devis: I fäders spår för framtids segrar.

Tillsammans utvärderar och rättar vi till misstag för att kunna säkerställa och förbättra kvaliteten dag efter dag, lopp efter lopp, år efter år.

Så våga vara ambitiös. Våga ta initiativ. Våga vara smart och klurig, utan att krångla till det. Var generös och hjälpsam mot de du jobbar med och öppen för deras idéer eftersom det är så vi utvecklar arrangemangen, bygger bygden och skapar en stolthet kring Vasaloppet.

Världens längsta arena.

Vasaloppsarenan är 90 kilometer lång, 10 meter bred och sträcker sig från Sälen till Mora.

Besökare och och deltagare kommer från hela världen för att åka skidor, cykla, springa och vandra i vår vackra miljö.

Alla vi som rör oss i arenan förvaltar den åt våra barn och barnbarn. Vi vill att den ska gå i arv så att människor ska kunna röra sig och leva ett hälsosamt liv med möjlighet till naturupplevelser även i framtiden.

BERGA BY

1922 startade det första Vasaloppet intill Olnispagården på västra sidan av Västerdalälven i Sälens by. Sedan 1961 sker starten i Berga by. Det är också här du kliver in i Vasaloppsarenan.

SMÅGAN

Efter 2,5 km kommer du till Vasaloppsarenans högsta punkt, 528 m ö h. Därefter sträcker sig leden över ett vidsträckt myrområde mot Vasaloppets första kontroll. Kontrollen ligger vackert belägen vid sjön Smågan, knappt 11 km från starten. På platsen finns en övernattningsstuga.

MÅNGSBODARNA

Sista biten fram till kontrollen går genom Mångsbodarnas kulturlandskap, och efter 24 km i lätt kuperad terräng når du kontrollen. Mångsbodarna är en av de kontroller som funnits med sedan det allra första Vasaloppet 1922.

RISBERG

Från Mångsbodarna tar du dig längs en gammal fäbodsstig fram till Tennäng. Där Tennådalsvägen korsar leden sägs Gustav Vasa ha övernattnat på sin färd mot Norge. Efter en kraftig stigning från Tennäng och därefter en utförsbacke når du kontrollen, drygt 35 km från start. Risberg är en av flera vackra fäbodar i Vasaloppsarenan.

EVERTSBERG

47 km och lite mer än halva leden avklarad. Övernattningsstuga finns vid Västersjön och Mellansjön innan du kommer fram till Evertsberg. Du kan också övernatta i vandrarhemsmiljö i Evertsberg. Efter Evertsberg väntar en härlig utförsbacke på 7 km.

OXBERG

Innan Oxberg kommer du till den berömda Lundbäcksbacken. Oxberg är den sista av de tre ursprungskontrollerna. Målet börjar sakta närma sig, nu är det bara 28 km kvar till Mora. Om du vill vila finns det möjlighet att övernatta i Bygården, alldeles intill kapellet, eller i det gamla stationshuset Oxbergsgården.

HÖKBERG

Sträckan fram till Hökberg går genom rika skogsområden. Från Gopshusbergets topp har du fin utsikt åt alla håll. Och vid Prästskogsstugan, 2 km innan Hökberg, sägs två danska knektar ha blivit dödade och begravda när de förföljde Gustav Vasa 1521. Stugan är i dag övernattningsstuga.

ELDRIS

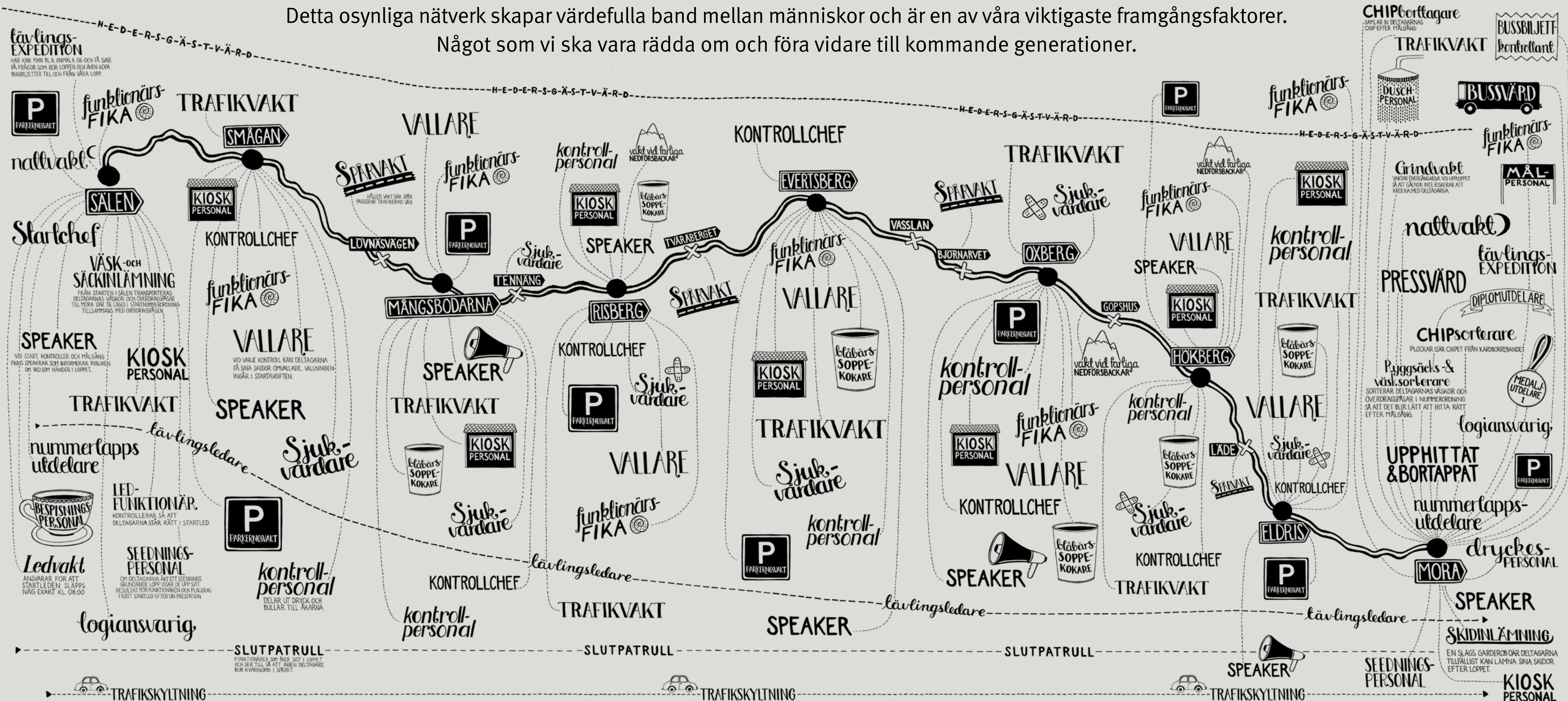
Den sista kontrollen, med bara 9 km kvar till målet i Mora, etablerades 1935. Under Vasaloppet börjar åskådarliden tätna efter Eldris och med publikens stöd tar sig deltagarna de sista, härliga kilometerna till Mora.

MORA

Målplatsen var från början självklar med placering på Vasagatan mitt emot Anders Zorns staty av Gustav Vasa och där finns den än idag. Din nio mil långa upplevelse börjar närma sig sitt slut.

En ideell kraft sedan 1922.

Arbetsuppgifter har utvecklats och gått i arv i föreningar och familjer sedan 1922. Ett myller av ideella handlingar, så många att inte en enskild människa kan räkna upp allt som görs under arrangemangen. Detta osynliga nätverk skapar värdefulla band mellan människor och är en av våra viktigaste framgångsfaktorer. Något som vi ska vara rädda om och föra vidare till kommande generationer.

Våra deltagare attraheras av olika saker.

Vasaloppet har en stark dragningskraft och tilltalar en mängd olika människor. Människor som attraheras av olika saker. Vi har sorterat in våra lopp i fem kategorier som var och en intresserar en viss sorts människor. När vi utvecklar och kommunicerar våra lopp kan vi bli mer framgångsrika om vi gör det utifrån de olika människornas personlighet och drivkrafter.

Aktivitetslopp

Stina

Riktat sig till sociala personer som blir sina bästa jag tillsammans med andra. Aktivitetsloppen en hälsosam kompisgrej som ger den oslagbara kombinationen av motion och umgänge. Roliga lopp där det händer mycket. Du måste träna men orkar ändå umgås både före, under och efter träningspasset och loppet.

VASALOPPET 10
VASALOPPET 30
CYKELVASAN 30
TRAILVASAN 10

Traditionslopp

Per

För de organiserade planläggarna som tar ansvar för laget och tycker om att komma förberedda till start. Traditionsloppen är laganda även när man åker ensam. Alla kvinnor och män som deltar i loppet upplever att de fullföljt sin satsning och gjort en prestation. Traditionsloppen är det bästa av Vasaloppet längs de vackraste delarna av Vasaloppsarenan.

ÖPPET SPÅR SÖNDAG
ÖPPET SPÅR MÅNDAG (KLASSISKT)
VASALOPPET 45
TJEJVASAN
STAFETTVASAN
CYKELVASAN 45
TRAILVASAN 30
VASASTAFETTEN

Intryckslopp

Hanna

Lopp för upplevelsesökarna som har ett öppet hjärta. Intrycksloppen är en fysisk och mental upplevelse som ger tillfredsställelse i att prestera med hela kroppen och alla sinnen. Intrycksloppen är krävande, men man deltar och tävlar bara med sig själv. Ta in och känn hela loppet!

ÖPPET SPÅR MÅNDAG 30
ÖPPET SPÅR MÅNDAG 45
ÖPPET SPÅR MÅNDAG 90
CYKELVASAN ÖPPET SPÅR
ULTRAVASAN 45

Spänningslopp

Hasse

För de äventyrliga som vill lyckas med sin bedrift ger spänningsloppen en extra dimension. Loppet utmanar kroppen på fler sätt än andra och avslöjar snabbt vem man är och vad man går för, även när man tar hjälp av den senaste tekniken och utrustningen.

NATTVASAN 30
NATTVASAN 45
NATTVASAN 90

Prestationslopp

Jasmine

För prestationsdrivna deltagare som vill få kvitto på sin utveckling är loppet den personliga måttstocken. Här sätts den egna kapaciteten och utvecklingen på prov. Prestationsloppen är de allra mest krävande loppet och det är tävling hela vägen i mål.

VASALOPPET
CYKELVASAN 90
ULTRAVASAN 90

Maxa Dalarna!

Det kan aldrig bli för mycket Dalarna i Vasaloppet. Det vi är vana vid att se omkring oss är det som lockar andra. Vårt arv är en stor del av det som särskiljer oss från andra och som gör att deltagare vill uppleva våra arrangemang. Dalarna är helt enkelt en viktig del av varumärket. Samarbeta gärna med lokala partners för att förstärka bilden och stärka bygden ytterligare.

Så här ser vi ut.

Det här är vår verktygslåda fylld med komponenter som vi använder i vårt dagliga arbete. En guide som hjälper oss att vara tydliga med vårt varumärke. Och som gör att alla delar håller ihop.

LOGOTYP

Vår logotyp mår bäst av att visas stor och stolt och läggs med fördel på en bild eller mot en bakgrundsplatta, till exempel vårt röda plank. Logotypen finns i en svart och en negativ variant.

TYPSNITT

Vi använder typsnittet Meta som finns i olika vikter från light till black.

BILDER

Våra bilder ska illustrera rörelse, känslor, folkfest, naturvyer och mångfald. Det ska synas att det är Vasaloppet och inte vilket lopp som helst.

DET RÖDA PLANKET

Som bakgrundsplatta använder vi vårt plank med den faluröda färgen.

GRAFISKA ELEMENT

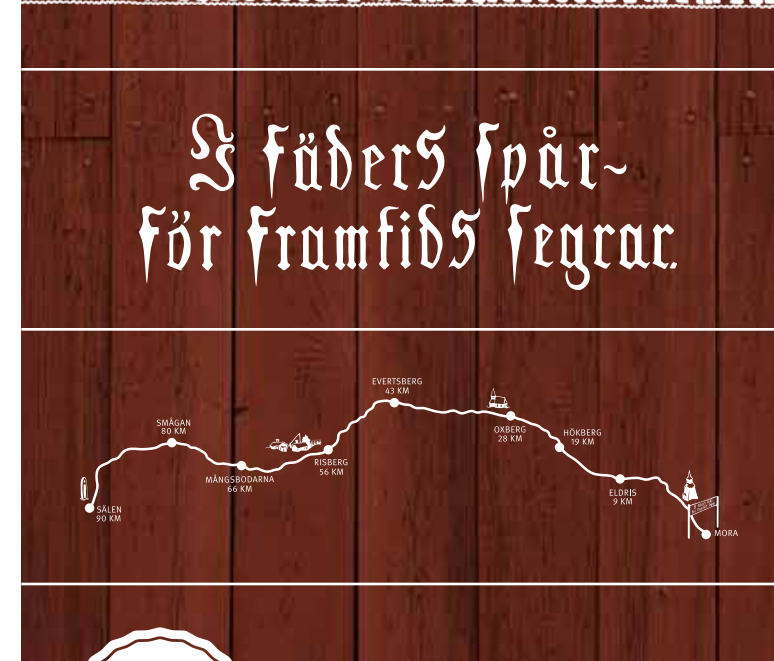
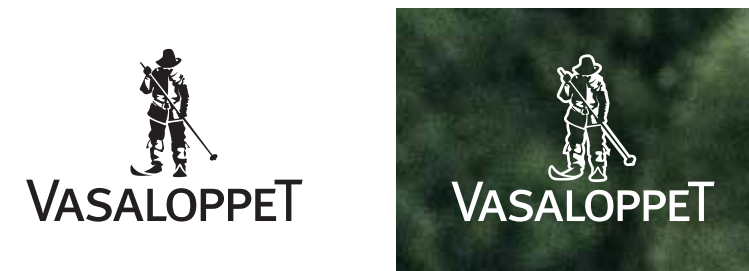
Vid behov kompletterar vi vår logotyp med symboler för jubileum eller event. Våra grafiska element och illustrationer är inspirerade av Vasaloppets typiska attribut, till exempel målportalen och spårkartan.

SKYLtar och KARTOR

För att guida våra deltagare använder vi blå hänvisningsskyltar och illustrerade kartor.

VÅR KONCEPTTEXT

”Vasaloppet är en ideell verksamhet som ägs av IFK Mora och Sälens IF. En motor för folkhälsa och föreningsliv.” Texten används när det finns behov att kortfattat sammanfatta och beskriva Vasaloppets verksamhet.

Meta Normal 0123456
Meta Medium 0123456
Meta Black Italic 0123456

Så här låter vi i ord.

Människors uppfattning av Vasaloppet påverkas av vad vi säger och inte minst HUR vi säger det.
Vasaloppets tonalitet i text och musik bygger på våra tre värdeord: Tradition, upplevelse och utmaning.

Exempel

I fäders spår sedan 1922.
I fäders spår för framtids segrar.

I fäders spår har inget med pappor eller män att göra, utan med tidigare generationers Vasaloppsdeltagare. Vi åker i våra förfäders spår för att få en friskare och mer hälsosam framtid.

Exempel

Målet för alla motionärer sedan 1922.
Vi sätter Sverige i rörelse.
Motor och morot för Motionssverige.

Syftet med Vasaloppet är att inspirera och motivera människor att röra på sig.
Vårt bidrag till svenskt föreningsliv ger fler möjlighet att röra på sig på hemmaplan.

Exempel

Varje målgång är en seger.
Det finns en utmaning för alla.

Vasaloppet är till för alla. Det visar sig bland annat genom vårt breda utbud av lopp. Att ha genomfört ett Vasalopp betyder att man gjort en bedrift. Det är värt att fira och vara stolt över.

Exempel

Upplev äventyret tillsammans.

Att träna och genomföra ett Vasalopp är en upplevelse som är mycket större än att åka skidor. Det handlar om hela det perfekta arrangemanget, publiken, festen och inte minst alla som åker vid din sida.

Visste du att vi har en egen melodi?

Vasaloppet har egen musik som vi använder så ofta som möjligt och på olika sätt, bland annat under våra arrangemang och i vår kommunikation. Musiken hämtar kraft i traditionen, förmedlar den inspirerande upplevelsen och bygger upp för en utmaning av sällan skådat slag.

***Skriver du om eller
för Vasaloppet?***

I Vasaloppets skrivguide finns riktlinjer och råd gällande tonalitet, värdeord, ordval, loppsnamn, titlar och grammatik. Guiden tar även upp tillgänglighet, jämställdhet och användning av AI.

Läs mer [här](#).